1853. N°. 106.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 5 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 September.

Men verneemt dat van wege den Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer J. J. van Voorst, te Amsterdam, aan de arbeiders, werkzaam op de gronden door Z. E. in den Haarlemmermeer polder aangekocht, is berigt geworden, dat van alle wetenschappelijke voorwerpen, welke zij in dien grond mogten vinden de eigendom aan hen blijft, maar dat Z. E. alleen verlangt, dat ze die voorwerpen aan hem brengen; verder dat Z. E. voor hetgeen hij wenscht te bezitten, meer zal betalen, dan zij er bij iemand voor kunnen ontvangen. Wat *Munten en Penningen* betreft zal alsdan het Kabinet der Leydsche Hoogeschool niet vergeten worden.

— Ter gelegenheid van de 10de Tentoonstelling der Kon. Ned. Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw, thans plaats hebbende te Rotterdam, heeft de Commissie van beoordeeling onder anderen aan onze stadgenooten de volgende prijzen toegekend:

Voor de fraaiste verzameling van aloë-soorten, zilveren medaille aan den Heer J. Schuurmans Stekhoven; voor de 20 fraaiste fuchsia's, zilveren medaille aan de Heeren J. C. en W. Rodbard; voor de fraaiste verzameling van 25 bloeijende theerozen, zilveren medaille aan dezelfden; voor de fraaiste verzameling kouden-grondsplanten in bloei, zilveren medaille aan dezelfden.

Voorts zijn nog van 13 beschikbaar gestelde zilveren medailles drie aan de volgenden toegewezen: Aan den Heer J. Schuurmans Stekhoven, voor een chamaerops biroo, wegens goede kweeking; aan de Heeren von Siebold en C°., voor eene pyrus japonica met vruchten, en aan de Heeren J. C. en W. Rodbard, voor afgesnedene bloemen van stokrozen.

Nog munten bijzonder uit de bezendingen van de Heeren C. Glym te Utrecht, die 2 gouden en 4 zilveren, en die van Jh[r]. N. J. van Steengracht van Duivenvoorde te Voorschoten, die 4 zilveren medailles mogt behalen.

— De *Staats-Courant* bevat de volgende opgaven van de Nederl. Bank: Omloopende Bankbiljetten f81,161,025.00, Saldo's van Rekeningen-Courant f22,126,639.81. Munt en Muntmateriaal f97,391,862.79½.

— De begrooting voor de gemeente Rotterdam voor 1854 is in uitgaaf f1,215,214, in inkomsten f1,215,624.

— De kosten voor de brug te leggen over het IJ, in den vorm zoo als de dusgenoemde Vergniais-bruggen zouden bedragen f2,000,000. De ondernemers hebben gevraagd eene toelage van Amsterdam en van de provincie van f600,000, op voorwaarde, dat wanneer de opbrengst f90,000 mogt te boven gaan, dat meerdere tot f18,000 toe als rente voor de toelage, à 3 pCt. aan Amsterdam en provincie zal worden uitgekeerd. Na verloop van 33 jaren zal de brug het eigendom van Amsterdam en provincie worden.

— Uit Amersfoort wordt gemeld, dat Z. M. de Koning den 1sten ten 7½ ure van Amsterdam over Naarden en Soest in het Kamp bij Zeyst is aangekomen. Nadat Z. M. op het terrein, waar de kampeerende troepen in bataille stonden gerangschikt, nabij den regter vleugel, door den Opperbevelhebber gecomplimenteerd en bij het bataillon grenadiers en jagers gekomen was, hief de muziek van dat regiment het Wilhelmuslied aan en passeerden de troepen de revue; vervolgens terzelfder plaatse brigadesgewijze de handgrepen met juistheid uitgevoerd hebbende, rukten zij weder brigadesgewijze in gesloten colonne naar de heide op, alwaar zij voor het oog van Z. M. eenige evolutiën uitvoerden en, na voor Z. M. gedefileerd te hebben, kampwaarts terugkeerden. Was er eene groote menigte volks naar het kamp gegaan om Z. M. te zien aankomen; algemeen was men ingenomen met de beleefdheid en minzaamheid des Konings jegens de militairen en het publiek.

— Z. K. H. de Prins van Oranje zal Zondag, bij gelegenheid van zijnen 13[den] verjaardag, in het kamp van Zeyst aan de troepen voorgesteld worden als 1[ste] Luitenant van het regiment grenadiers en jagers.

— Het kamp op den Zandberg bij Kampen is Woensdag ll. opgebroken en het instructie-bataillon binnen die stad teruggekeerd.

— Zaturdag ll. is te Utrecht de vijfde algemeene vergadering gehouden van 's Rijks Veeartsen, onder voorzitting van den Heer F. C. Hekmeijer.

— Te Maastricht is de Heer J. L. Marres, Doctor in de Wijsbegeerte en letteren, tot Leeraar benoemd der 5[de] klasse van de 1[ste] afdeeling bij het Athenaeum.

— Te Turijn is dezer dagen op klaar lichten dag en in eene der volkrijkste straten eene Dame verbrand. Een man had de onvoorzigtigheid, den lucifer waaraan hij zijne sigaar had opgestoken op haar mousselienen kleed te werpen, dat daardoor vlam vatte, welke nog vermeerderde toen de Dame in hare vertwijfeling aan het loopen ging.

— Uit Odessa in Rusland wordt geschreven, dat aldaar zoo veel koren is, dat de magazijnen het niet kunnen bevatten, maar men genoodzaakt is hulpbergplaatsen op te slaan en het graan zelfs in de open lucht te laten liggen. Aanzienlijke hoeveelheden werden afgezonden.

— In het Zwitsersch dorp Huszen, kanton Bazel, is dezer dagen een troep van meer dan honderd ooijevaars verschenen, die onder aanvoering van hun opperhoofd, hunne reis zuidwaarts hebben vervolgd. Sommigen voorspellen hieruit een vroegen en strengen winter.

's GRAVENHAGE, 4 September.

Z. M. heeft benoemd tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Baron Charles de Rotschild, van Frankfort.

— Bij besluit van 30 Aug., heeft Z. M. benoemd tot Leeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool G. J. Hengeveld, Veearts der 1[ste] kl. te Oegstgeest, en zulks ter vervanging van wijlen B. J. C. Rijnders.

— Z. M. heeft benoemd tot Substituut-Officier bij de Arr.-Regtbank te Assen, M[r]. W. L. Schiffer, thans Regter-Plaatsvervanger in de Arr.-Regtbank te 's Hertogenbosch; tot Kantonregter te Amersfoort, M[r]. A. R. van Bel, thans Plaatsvervangend Kantonregter aldaar, en tot Griffier bij het Kantongeregt te Amersfoort, M[r]. S. J. A. van Walchren, Advocaat te 's Gravenhage.

— Sedert 3 Augustus ll., zijn geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen: een van 23 Maart voor 10 jaren verleend aan B. Badiny de Hudoba, uit Hongarije, domicilium gekozen hebbende bij M[r]. D. van Raalte, Advocaat alhier, op de invoering van een werktuig, geschikt om uit oude gebreide geweven wollen lompen, nieuwe weefbare wol te trekken; een van 21 Junij, voor 5 jaren aan W. C. de Wit, te Amsterdam, op de invoering van een werktuig ter bereiding van metselspecie; een van 23 Junij, voor 10 jaren aan P. A. le Comte de Fontaine Moreau, te Londen, domicilium gekozen hebbende bij M[r]. J. Pinner, Advocaat te Amsterdam, op de invoering van eene verbeterde bewerking van metalen, geschikt om flesschen en andere vazen te kurken, en tot verschillende andere doeleinden te gebruiken; een van 1 Julij voor 10 jaren aan J. Burch, te Manchester, domicilium gekozen hebbende bij W. J. Kempers, te Delft, op de invoering van verbeteringen in de zamenstelling, inrigting en voortstuwing van vaartuigen; een van 23 Julij voor 10 jaren aan Alemire Normandy, te Londen, domicilium gekozen hebbende bij van Vlissingen van Heel & Derosne Cail & Cie, te Amsterdam, op de invoering van verbeteringen, aangebragt aan de nieuwe toestellen om van zeewater goed drinkbaar water te verkrijgen, en tevens ook zwavelzuur te concentreren, waarvoor hij den 15[den] September 1851 een octrooi van invoering heeft bekomen voor den tijd van 15 jaren, gerekend van 30 April 1851 af.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft bepaald, dat kleine steden ook telegraaf-kantoren kunnen bekomen, mits betalende datgene wat zulk een kantoor minder opbrengt dan f2000 's jaars.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 1 September.

In deze zitting heeft de Voorzitter kennis gegeven dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs van het wets-ontwerp regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen de Heeren: van Eysinga, Lotsy, Martens van Sevenhoven en van Ryckevorsel.

Tegen dat wets-ontwerp zijn heden ingekomen 53 adressen, terwijl één verzoekschrift ten voordeele daarvan aan de Kamer is medegedeeld.

Vijf wets-ontwerpen van ondergeschikt belang zijn met algemeene (36) stemmen aangenomen.

De commissiën van rapporteurs voor de wets-ontwerpen: 1°. tot regeling van het fonds van consignatiën, en 2°. tot opheffing der beperkende bepalingen in den Molukschen Archipel, hebben hare verslagen uitgebragt.

De beraadslagingen zullen gehouden worden aanst. Maandag.

Zitting van Vrijdag 2 September.

In deze zitting zijn ingekomen 42 adressen houdende bedenkingen tegen het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

Het wets-ontwerp tot goedkeuring van een op den 12den Julij 1852 gesloten tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart tusschen Nederland en de Republiek van Costa Rica is, na eene korte woordenwisseling tusschen den Minister van Buitenl. Zaken en den Heer van Ryckevorsel, met algemeene stemmen aangenomen.

Evenzoo zijn achtereenvolgens met algemeene stemmen doch zonder beraadslaging aangenomen de wets-ontwerpen: 1°. tot wijziging van Hoofdstuk II der staatsbegrooting voor 1852; 2°. tot wijziging van Hoofdstuk III der staatsbegrooting voor 1852; (onderstand van behoeftige Nederlanders buiten 's lands); 3°. tot wijziging van Hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1852 (kindergelden); 4°. tot tijdelijke instandhouding van eenige Belgische wetten en besluiten in het Hertogdom Limburg, en 5°. tot afstand van domeinen ten behoeve van een ziekenhuis te Leyden.

De Commissien van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen: 1°. tot sluiting van het kanaal van St. Andries; 2°. tot duurzame regeling der gelden wegens verstrekkingen, en 3°. tot wijziging van het tarief van in- en uitgaande regten, hebben hare verslagen ter tafel gebragt.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over die wets-ontwerpen zullen plaats hebben op aanstaanden Dingsdag, aan te vangen des namiddags ten één ure.

— Men verneemt dat het verslag der commissie van rapporteurs over het ontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen in gereedheid is, heden morgen door de commissie is geresumeerd en spoedig aan de Regering zal worden medegedeeld.

HELLEVOETSLUIS, 31 Augustus.

Heden is naar Brouwershaven vertrokken het barkschip Bezoekie, Kapitein A. Schaap, bestemd naar Batavia, aan boord waarvan zich bevinden een detachement supplétie-troepen voor het leger in Oost-Indië, sterk 120 Onder-Officieren en manschappen, onder bevel van den Majoor der ruiterij van het O. I. leger, H. W. L. Couperus en mede begeleid door den 1sten Luitenant L. G. J. van Oyen en den 2den Luitenant F. G. Meis, beide van het voetvolk.

's HERTOGENBOSCH, 31 Augustus.

Alhier is aanbesteed: 1°. Het maken van de aardenbaan en van de kunstwerken voor den grindweg van Eindhoven naar Weert over eene lengte van 24,491 ellen aan J. van de Griendt alhier voor *f* 19,800. 2°. Het leggen van de aardenbaan enz. voor den aan te leggen keistraatweg van Tilburg over Goirle, in de rigting van Turnhout, ter lengte van 9,245 ellen; aan J. van der Maden, te Klundert, voor *f* 14,000. 3°. Het verrigten van vernieuwingen en herstellingen, benevens het onderhoud van al de werken der Zuid-Willemsvaart van den dag der goedkeuring tot ult. Junij 1856 en wel in twee perceelen, het eerste aan J. van Calker, voor *f* 42,000, het 2de aan Albers, te Mierlo, voor *f* 43,600.

BERGEN-OP-ZOOM, 31 Augustus.

Eerstdaags zal van wege het Ministerie van Oorlog, publiek voor afbraak verkocht worden, een gedeelte der buitenwerken der vesting, te weten: het metselwerk van de bekleedingsmuren en torens der lunetten Bagijnenpunt, de Zoom, Groningen, Vriesland, Utrecht, Zeeland, Holland en Gelderland. Zoo als men weet, is de vesting eene der schoonste van Nederland en nooit dan bij verraad ingenomen; een meesterstuk van den grooten Coehoorn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 September.

H. M. heeft jl. Woensdag de Tentoonstelling te Dublin bezocht, terwijl eene tallooze menigte toeschouwers, wier aantal op 15 à 20,000 begroot wordt, in het gebouw der Tentoonstelling vereenigd waren, om het Koninklijk gezin te begroeten. Het Iersche volk is niet weinig trotsch op zijne welgeslaagde tentoonstelling en ziet met genoegen dat zij door de Koningin eene opzettelijke reis naar Ierland is waardig geacht.

— De Koningin heeft op den overtogt naar Dublin de groote werken in oogenschouw genomen, die te Holyhead, op het eiland Anglesey, op 100 Ned. mijlen afstand tegen over Dublin, tot aanleg eener noodhaven worden uitgevoerd. Deze haven zal eene diepte van 6 tot 7 vadem bij laag water en eene oppervlakte hebben van 300 bunders, en 400 schepen, waaronder 70 linieschepen, te gelijk kunnen bevatten; zij wordt ingesloten door een steenen dijk van 5000 voet lengte en een anderen van 2000 voet. Om de dijken te vormen, worden dagelijks gemiddeld 5000 ton steen in zee gestort; waartoe sedert vier jaren reeds 3 millioen ton gebezigd zijn. Deze steenen worden aangevoerd van een nabijgelegen rotsgebergte, waarvan men door behulp van buskruid groote stukken van 30 tot 40,000 ton doet springen. Deze werken hebben reeds 400,000 £ gekost, en de aannemers zijn verpligt ze over twee jaren voltooid te hebben.

De noodhaven te Dover zal eene oppervlakte van 400 bunders bevatten, met eene diepte van meestal 6 tot 7 vadem bij laag water. De voorloopige werken daartoe gaan gunstig voort.

— De beroemde krijgsheld Sir Ch. J. Napier, is den 29sten Augustus overleden. Hij begon zijne militaire loopbaan in 1794 en onderscheidde zich reeds in Ierland in de jaren 1798 en 1803. Te Corunha, waar hij vijf wonden ontving, werd hij gevangen genomen; in de overige gevechten in Spanje en Portugal werd hij herhaaldelijk gekwetst; vervolgens woonde hij den slag van Waterloo bij; met nog geen 3000 man versloeg hij in Scinde 22,000 vijanden, nam Hyderabad in, en joeg bij Dubba 20,000 man op de vlugt, tengevolge waarvan geheel Scinde aan het Engelsche gezag werd onderworpen. In 1845 mogt het hem gelukken de gevreesde rooverbenden ten noorden van Shirkapore uit te roeijen. In plaats van Lord Gough werd hij in 1849 benoemd tot Opperbevelhebber in Oost-Indië. Bij zijne aankomst aldaar was de oorlog echter reeds geëindigd.

— Het dagblad *de Times* is in Spanje verboden.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 September.

De commissie die door het departement van openbare werken belast was met een onderzoek omtrent het plan eener regtstreeksche spoorweg-gemeenschap tusschen Luik en Hasselt over Tongeren, heeft zich eenparig voor de uitvoering van dat plan verklaard, en bijkans eenparig heeft zij geoordeeld dat deze spoorweg eene vertakking tot Maastricht moest hebben. De beide Ingenieurs die van wege de Regering aan het onderzoek deel namen, hebben zich met deze besluiten vereenigd.

— Bij Luik heeft een hyena, die uit eene menagerie te Aken ontsnapte, een groot aantal katten en honden gedood; men heeft het dier nog niet kunnen vangen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 September.

Ofschoon vele aanvoeren uit het buitenland onvermijdelijk den prijs der granen binnen kort zullen moeten doen dalen, zoo houdt echter de stad Parijs, in aanmerking nemende, dat het tijdstip dier daling niet met zekerheid kan worden bepaald, zich, even als ten jare 1846, reeds onledig met het nemen van buitengewone maatregelen, opdat de arbeidende en de behoeftige klassen niet meer dan 80 centimes voor de 2 Ned. ℔ brood behoeven te betalen, zullende namelijk supplementaire bons worden uitgereikt. Voorloopig is tot dit doel de som van 3 millioen op de begrooting der stad gebragt, doch men is nog niet besloten of de maatregel reeds den 1sten, dan wel later zal in werking treden. In 1846 vereischte hij eene uitgave van 9 millioen.

— In de Faubourg St. Germain zijn op vermoeden van zakkerolderij een jong Heer en twee keurig gekleede jonge Dames, die aldaar deftig waren gehuisvest, door de policie nagegaan en op heeter daad betrapt. Bij huiszoeking is er een schat van kostbaarheden en 2000 fr. in goud gevonden, maar daarenboven een Belgisch bankbillet, 't geen zij onder bewerking hadden om er valschen naar te maken. Zij en nog een paar vrouwen zijn daarop gevankelijk weggevoerd.

— Te Versailles heeft eergisteren nacht een geweldige hoos meer dan duizend boomen ontworteld of vernield. Gelukkig is er niemand bij omgekomen.

— Op een dorp in het dep. du Nord, is den 26sten Aug. een span van drie paarden dat in 't veld werkte, in eens door den bliksem gedood, zonder dat er eenig uiterlijk teeken van beleediging te zien was, behalve dat de manen van het middelste paard eenigzins verbrand waren. De arbeider die digt bij de paarden voor den regen achter een schelf takkebossen was gaan schuilen, is ongedeerd gebleven.

PRUISSEN.

Het *Männer Gesang-Verein*, te Keulen, heeft uit New-York eene uitnoodiging ontvangen, om aldaar concerten te komen geven. 62 Leden hebben zich bereid verklaard en zoodra er 90 zijn, zal de reis worden aanvaard.

— Men wil weten, dat de Hertog van Brunswijk voornemens is van den troon afstand te doen en op zijne goederen in Silesie te gaan wonen. In dit geval zou Brunswijk aan Hanover worden toegevoegd, daar de Hertog Karel door de Bondsvergadering onbekwaam is verklaard om te regeren en er geen ander erfgenaam is.

LUBECK.

In den nacht van den 29sten op den 30sten Augustus jl. brak alhier in eenen oliemolen een brand uit, die zich met schrikbarende snelheid naar alle zijden verbreidde. Het scheen eene ramp te kunnen worden als die van Hamburg; en het stedelijk bestuur besloot door middel van den telegraaf van de Hamburgsche Regering hulp te vragen. Deze zond onverwijld 7 brandspuiten met 6 aanjagers en 180 brandspuitgasten per spoortrein naar Lubeck, waar zij te ruim 4 ure 's ochtends aankwamen; doch toen was gelukkig de zoo snel aangebragte hulp niet meer noodig; men was den brand meester geworden, nadat de molen en 7 huizen vernield waren.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 18 Augustus.

Een brief van den correspondent van den *Times* te Konstantinopel schetst den openbaren geest als zeer ongunstig voor Engeland, op hetwelk men de schuld werpt van den onbehagelijken toestand, waarin Turkye op dit oogenblik zich bevindt. De Turken klagen, dat de Engelschen hen in het eerst tot wederstand hebben aangespoord, tot verderfelijke uitgaven genoodzaakt en op den bijstand van Groot-Brittannie doen hopen, doch dat men thans, in de ure des gevaars, hen lafhartig in den steek laat. De Engelschman is, volgens dien brief, op dit oogenblik in Turkye evenzeer gehaat als de Rus.

— Volgens mededeeling van den Parijsschen *Constitutionnel*, waren ook de Patriarchen der Christelijke kerkgemeenten van wege den Sultan uitgenoodigd om de vergadering van den vollen Rijksraad bij te wonen, in welke beraad-

vraagd zou worden over de bekende en sedert door de Porte voorwaardelijk aangenomen nota der vier Mogendheden betreffende het Turksch-Russisch geschil. Vroeger waren de Patriarchen nooit in den Rijksraad geroepen.

Ook was er een besluit afgekondigd waarbij het nog niet op de been gebragte gedeelte van de landweer, een aantal van omstreeks 80,000 man uitmakende, onder de wapenen geroepen werd.

Volgens een ander berigt heeft de Porte, toen zij haar besluit omtrent de Weener nota aan de Vertegenwoordigers der vier Mogendheden alhier mededeelde, daarbij de verklaring gevoegd dat zij steeds het behoud des vredes wenschte, maar op elke gebeurlijkheid voorbereid was.

VEREENIGDE STATEN.

In den Staat New-York zijn door de Wetgevende Magt de statuten goedgekeurd van eene maatschappij, die, met een fonds van 5,000,000 dollars, een kanaal rondom den waterval van de Niagara wil aanleggen, waardoor schepen van 500 tonnelast uit het meer Erie in het meer Ontario zullen kunnen komen.

— Te New-Orleans woedde de gele koorts zoo hevig, dat de tijdige begraving van al de lijken onmogelijk werd; 125 lijken waren op bevel der Overheid verbrand geworden.

— Men schrijft uit de Hollandsche kolonie Sheboygan van den 2den Aug., dat de 66 Friezen, die van de 86 zijn overgebleven, welke zich op het schip William en Mary bevonden, toen het aan de kust van Florida verongelukte, landerijen hebben aangekocht in de vruchtbare landstreek der Blackrivier, in la Crosse County, en zich aldaar hebben gevestigd. Dit is de vijfde Hollandsche nederzetting in Wisconsin. La Crosse is gelegen in de Town en County van denzelfden naam, aan de Mississippi-rivier, en eerst vóór een paar jaren, als bij tooverkracht uit de wildernis verrezen.

— De stad Cumana, in Venezuela, is den 19den Julij op nieuw door eene vreeselijke aardbeving geteisterd, waarbij 4,000 menschen zouden zijn omgekomen.

CHINA.

Het Engelsche dagblad van Shanghai, de *North China Herald* van den 18den Junij jl., ontleent uit het dagblad van Peking, het officiele blad van de Chinesche regering, eene proclamatie des Keizers van den 30sten April jl.

De Keizer, of de goddelijke draak, zoo als hij zich titelt, verklaart daarin aan zijn volk, dat hij, vol schaamte over de door hem begane zonden, waardoor de verschrikkelijke toorn des Hemels over zijne geliefde onderdanen en kinderen moet gebragt zijn, zich van hartzeer op de borst slaat, en zijne voorvaderen smeekt de hemelsche barmhartigheid voor hem en voor zijn rijk in te roepen. Hij belijdt verder aan het volk, dat zijne schatkist uitgeput is, daar de opstand ongehoord groote uitgaven heeft veroorzaakt; en hij verordent eene tweede inzameling in alle gewesten des Rijks van vrijwillige bijdragen voor de schatkist. Hij verzekert vervolgens dat aan de oevers der groote rivier (de Yang-tsé-kiang) reeds 100,000 man troepen vereenigd zijn, en dat deze krijgsmagt weldra tweemaal zoo talrijk zijn zal, maar ook daarvoor behoeft de Keizer geldelijke bijdragen, door middel van welke de provincien, de departementen en de districten de vermeerdering zullen verwerven van het aantal candidaten voor de letterkundige examens.

In hetzelfde nommer van den *Herald* wordt eene proclamatie medegedeeld die van de zijde der opstandelingen uitgevaardigd is ter beantwoording van het keizerlijk edict van 30 April. Zij is gedagteekend den 6den Junij jl. en luidt aldus:

»Yang, de Koning van het Oosten, Opperkrijgsbevelhebber en eerste Minister van Staat, tevens Godsdienstleeraar en bevrijder des volks; en Siao, de Koning van het Westen, tweede Minister van Staat, alsmede Opperkrijgsbevelhebber; beiden dienaren der hemelsche dynastie van T'aeping, die van den Hemel de echte opdragt der regering ontvangen heeft, vaardigen te zamen de volgende proclamatie uit aan alle volksklassen, allen en een iegelijk uitnoodigende rustig met hunne gewone bezigheden voort te gaan. Wanneer de wil des Hemels klaarblijkelijk is, behoort het gemoed van den mensch niet tegen te streven. Daar de Hemel thans den waren Souverein heeft doen opstaan om het volk te regeren, behoort het volk zijne ziel aan den vernieuwden invloed van den waren Souverein over te geven. Het is te bejammeren dat sedert het Chinesche Rijk door de Tartaren 't onderst boven is gekeerd, het volk door hen gebragt is tot aanbidding van booze geesten en tot verwerping van den waren Geest, alzoo tegen God zondigende; buitendien hebben de Tartaren het volk gedwongen het uiterlijk voorkomen van duivelen aan te nemen en zich zelf van de menschelijke gedaante te ontdoen; door alle welke daden zij zich de wraak van den hoogen Hemel hebben op den hals gehaald. Buitendien hebben zij ons volk verdrukt en ellende gebragt over de levende talenten. De stank van hunne geldgierige kunstenarijen is tot den Hemel opgestegen, terwijl zij de letterkunde tot in het stof hebben verlaagd. De klasse der landbouwers en die der handwerkslieden zijn tot gebrek gebragt, daar telken jare grooter onlusten plaats grepen; terwijl de klasse der kooplieden aan elken slagboom, gaande en komende, zware tollen moest betalen. Zoo werden allen die tusschen de vier zeeën wonen, tot in hun binnenste gegriefd; en de ingezetenen van het middenrijk zagen het aan met blikken vol verontwaardiging.

»Wij, de krijgsoversten voornoemd, de hooge opdragt van den Hemel ontvangen hebbende, en het lot van het in het stof getreden volk niet langer kunnende aanzien, hebben de echte banier opgestoken met het doel om de Tartaarsche horden uit te roeijen, en hebben de koninklijke troepen in slagorde geschaard om den boose te overwinnen. In elk gewest waar wij doortrokken, heette het volk ons welkom, zoo als het tijdige regenvlagen welkom heet; en alom waar onze standaard geplant is, gevoelden de inwoners zich als van bangen nood verlost: een blijk dat de Hemel openlijk met ons is, en dat de menschen hun gemoed tot ons neigen. Immers sedert wij in de provincie Quang-si de hand aan het groote werk sloegen, hebben de voorste gelederen der tegen ons uitgerukte troepen hunne wapens omgekeerd ten teeken van onderwerping, terwijl degenen die niet alle ontzag voor de majesteit des Hemels uitgeschud hadden, op de eerste mare onzer nadering den moed om den vijand te verdedigen gansch verloren.

»Nu alzoo, de nieuwe dynastie opgerezen zijnde, bevelen wij nadrukkelijk aan elke levende ziele, God te dienen met ontzag en de dienst der booze geesten geheel te verlaten, ten einde den hemelschen geest welgevallig te zijn en den zegen van omhoog deelachtig te worden.

»Dat de klassen der geleerden, der landbouwers, der handwerkers en der kooplieden ijverig werkzaam blijven, elk in hare bezigheden. Van de dagteekening dezer proclamatie af, blijve elk rustig in het gewest zijner geboorte, en verrigte zonder ontevredenheid zijn gewonen arbeid. Onze deugdzame krijgslieden zullen geen vinger aan hunne have slaan, zoodat er geen grond is voor de minste bezorgdheid. Dat de kooplieden hunne markten bezoeken zonder vrees, in afwachting eener spoedige herleving des lands. Te dien einde vaardigen wij deze onze bijzondere aankondiging uit, met het doel om de goede ingezetenen gerust te stellen. Deze worde door het gansche rijk verspreid tot narigt voor allen en opdat elk eerbiedig gehoorzame. Geen verzet! Eene bijzondere proclamatie! Gegeven in het derde jaar der hemelsche dynastie van T'aeping, op den eersten dag der vijfde maan."

— Na de mededeeling der jongste berigten uit China, zegt de Londensche *Times*, dat de Chinesche revolutie, de grootste waarvan de wereldhistorie gewaagt, die het lot van een derde gedeelte des menschdoms verandert, vooral ook wonderbaar is als men let op de onbeduidende middelen waardoor zij is bewerkt; de hoofdleider toch schijnt iemand te zijn die eenig onderrigt van een zendelingprediker ontvangen had, maar wiens gedrag of blijkbare beweegredenen van dien aard waren dat de zendeling weigerde hem te doopen, kortom iemand die als een kwakzalver beschouwd werd.

De *Times* verwacht als gevolg dezer revolutie eene geheele verandering in den inwendigen toestand van China en in zijne betrekkingen tot het buitenland, veranderingen die voor de beschaving en het handelsverkeer bevorderlijk zullen zijn, al is ook de godsdienst der nieuwe beheerschers van China niet zoodanig dat men hen als geloofsgenooten begroeten kan.

CORRESPONDENTIE.

Wij ontvingen een stuk over de verkiezingen van den Heer Gaasbeek alhier ter plaatsing in ons nommer van heden. De ruimte ons ontbrekende om het in zijn geheel te plaatsen, achten wij genoegzaam aan 't verlangen des Inzenders te voldoen, wanneer wij er hier een kort begrip uit mededeelen, te meer daar de in dit stuk vervatte denkbeelden wel die der meeste kiezers zullen zijn.

Hij bedankt de Kiesvereeniging *Nederland en Oranje* voor hare opgave bij de vorige verkiezing, doch meent dat het beter is dat men onbelemmerd kieze. Hij acht de Hoogleeraren en Geleerden hoog, maar meent dat te veel geleerdheid aanleiding geeft tot woorden-zifterij en wil daarom ook Handelaars en Fabriekanten gekozen hebben, om dat die doorgaans met de belangen der burgerij beter bekend zijn; en vermaant ten slotte zijne medeburgers tot eene welberadene keuze, zonder vooringenomenheid of blinde aanneming van personen. Zoo ver dit stuk.

Dat er overigens Kiesvereenigingen ontstaan en dat deze de keuze leiden, ligt in den aard der zoo onbeperkte vrije verkiezingen, maar waaruit dan tevens volgt dat niet het volk, maar eenige weinigen uit het volk de keuze kunnen bepalen. Dit nu eenmaal zoo zijnde, zouden Kiesvereenigingen zich zeker verdienstelijk maken, wanneer ze niet een getal candidaten aanboden dat gelijk staat met het getal dat verkozen moet worden, maar voor elke vacature een zes- of althans drietal; dan behielden zij de leiding, en de burgerij toch eenige vrijheid van keuze.

De ruimte ontbreekt ons ter breeder ontwikkeling, doch 't moet ieder in 't oog springen dat, als een Kiezersvereeniging voor iedere vacature slechts één persoon voorstelt, de vrije keuze niets beteekent, maar de groote vrijheid, zoo als 't meer met uitersten gaat, zeer na aan slaafsche onderwerping grenst.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Dingsdag den 6den September 1853, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Installatie en beëediging van nieuwe Raadsleden.

2°. Benoeming van eenen Wethouder.

3°. Benoeming van twee ambtenaren van den Burgerlijken Stand.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennis aan de daarbij belanghebbenden, dat op heden van den Controleur der Directe belastingen is ontvangen, een op den 31sten der vorige maand invorderbaar verklaard Kohier voor de belasting op het Personeel (gevraagde Schattingen van de vier eerste Wijken) over het dienstjaar 1853 en 1854, en dat op heden aan den Ontvanger is verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 3 September 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris V. PUTTKAMMER.

POLICIE.

Gevonden: eene Koralen Beurs met zilveren Knip en een zilveren Horologieketting met Cachetten; de regthebbenden kunnen zich ter terugbekoming aan het Commissariaat van Policie aanmelden.

Ingekomen bij D°. Krabbe voor *Maasbommel* en *Alphen* van N. N. een muntbiljet à *f* 10,—; van B. X. een coupon *f* 2,47½; van N. N. een coupon *f* 4.95; van een onbekende *f* 2.—; van N. N. te Noordwijk Binnen twee coupons te zamen *f* 4.95; en nog voor *Appeltern* in het kerkzakje gevonden van L. R. *f* 1.—.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

H. DE VOS,
Predikant bij de Rem. Ger. Gem. te *Waddingsveen*.
EN
P. M. UYLENBROEK.

LEYDEN, 2 September 1853.

Getrouwd:

A. B. BARKEY Nz.,
Weduwenaar van Vrouwe A. H. BRONKHUYZE,
EN
S. T. COOPS.

DOETINCHEM, 1 September 1853.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij de viering van onze 25-jarige Echtvereeniging ondervonden, betuigen wij aan Bloedverwanten, Vrienden en Bekenden, onzen hartelijken dank.

C. VAN LEEUWEN,
J. VAN LEEUWEN, PUFKUS.

Blijkens Proces-Verbaal van den Edel Achtbaren Heer Kanton-Regter van het Eerste Kanton van het Arrondissement *Leyden*, dd. 20 Augustus 1853, is door JOHANNES ANTONIUS ZUUR, *Koopman* en *Winkelier* te *Leyden*, aan zijnen minderjarigen Zoon GERARDUS MARTINUS WILHELMUS ZUUR, oud 22 jaren, **HANDLIGTING** verleend tot het drijven van Handel, Koopen en Verkoopen van alle soorten van **Koloniale Waren** en alle verrigtingen, welke met voorschreven vak eenigzins in betrekking staan.

Geschiedende deze afkondiging ter voldoening aan artikel 486 Nederlandsch Burgerlijk Wetboek.

De Ondergeteekende zijne Affaire in **Koloniale Waren, Tabak en Snuif** aan den Heer G. M. W. ZUUR, ***overgedaan*** hebbende, bedankt mits deze zijne geëerde Begunstigers voor het genoten vertrouwen, zijnen Opvolger beleefdelijk aanbevelende.

LEYDEN, Augustus 1853. F. J. WIERDELS.

Volgens bovenstaande Advertentie de Affaire van den Heer F. J. WIERDELS ***overgenomen*** hebbende, beveel ik mij door deze beleefdelijk aan, onder belofte eener civiele en naauwkeurige behandeling.

LEYDEN, Augustus 1853. G. M. W. ZUUR.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk 4, N°. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen prime September 1853, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TIEENCK, c. s.

DIRECTEUREN *van het Kantoor van Administratie van Nationale Fondsen*, gevestigd te *Leyden*, berigten dat van heden af zal worden gevaceerd tot **Betaling der Coupons**, verschenen 1 September 1853, van de Certificaten 3 pCt. *Nationale Schuld* hunner Administratie, en wel behalve Dingsdag van 12 tot 2 ure, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht, ook des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, van 10 tot 12 ure, ten Kantoren van HARTEVELT & ROSKES en van VAN DER SPRUYT & DE GRAAF.

BEURTSCHEPEN,

EN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	5	September	12	ure,	Schipper	H. RIDDERKHOFF
» *Alkmaar*,	Woensdag	7	»	10	»	»	L. KROON.
» *Amersfoort*,	»	7	»	11	»	»	J. HOUTZAGER.
» *Sneek*,	»	7	»	11	»	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	8	»	12	»	»	H. J. BOSCH.
» *Zutphen*,	»	8	»	12	»	»	J. DE HAAS.
» *Kampen*,	»	8	»	12	»	»	K. ROZENDAAL.
» *Apeldoorn*,	»	8	»	12	»	»	H. VAN TRIEST.
» *Hoorn*,	Vrijdag	9	»	10	»	»	J. RAJER.

☞ Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrektijden zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door

JAGT TE HUUR:

Van 573 **Bunders** bij het Stoomwerktuig de *Leeghwater*, en 642 **Bunders** bij *Halfweg*, gelegen in den Haarlemmermeer-Polder. Te bevragen bij den Heer H. N. VAN HAANSBERGEN, te *Leyden*, Brieven *franco*.

Eene uitmuntende **O. I. KIST** met **Koper Beslag**, den 7den September op het *Woensdags Erfhuis*.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

op Dingsdag den 27sten September 1853, des morgens ten *elf* ure, ten huize van den Heer LARIVE, Logementhouder te *Alphen*, ten overstaan van den Notaris Mr. C. A. KLUIT aldaar, van:

Eene zeer solide BOUWMANSWONING, allergunstigst gelegen aan den Straatweg en Rhyn, binnen de gemeente *Alphen*, benevens ruim 33 Bunders allerbest, weltoegemaakte WEI- EN HOOILANDEN, BOSCHHAKHOUT, BOOMGAARD EN TUIN, bij elkander gelegen in den Grooten en Zaanschen Polder, onder *Alphen*.

Te zamen Verhuurd voor *f* 1,638.— per jaar tot Kersmis 1854 en 30 April 1855.

De Interessen der Waarborggelden bedragen . . . . *f* 19.08.
Aangeslagen in de Grondbel. en andere Polderlasten, te zamen - 336.—.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar de bewijzen van Eigendom en Veilconditien, in tijds zullen ter lezing liggen.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 20sten September 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Mei 1852.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 3 September. Van *f* 43 tot *f* 46.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 3 September.

Oude witte Tarwe *f* 12.00 tot *f* 12.50. Oude Rogge *f* 8.40 tot *f* 8.70. Nieuwe Rogge *f* 8.80 tot *f* 9.00. Gerst *f* 6.30 tot *f* 6.50. Haver *f* 3.60 tot *f* 4.20. Koolzaad *f* 13.00 tot *f* 13.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 2 September.

	Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	$63\frac{9}{16}$	—	—
Dito Certificaten . . . . 3 »	$76\frac{9}{16}$	—	—
Dito dito . . . . 4 »	$95\frac{5}{16}$	$95\frac{[illegible]}{16}$	$95\frac{7}{16}$
Amortisatie Syndicaat . . . 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij . . . . 4½ »	$129\frac{3}{4}$	—	—
O. I. Leening . . . . 4 »	$95\frac{3}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . 5 »	$101\frac{7}{8}$	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . . . . 3 »	—	—	—
Dito dito . . . . 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	109	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . » 5 »	$108\frac{3}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	98	$98\frac{1}{8}$	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°. . . . » 4 »	$92\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Dito dito Nieuwe . . . . » 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . » 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . . fl. 500 »	$161\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën . . . . . . » 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien . . . . . . à 1 pCt.	23	$23\frac{1}{16}$	23
Dito Obligatiën . . . . . . » 3 »	$47\frac{1}{2}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . » 3 »	$43\frac{[illegible]}{16}$	$43\frac{1}{2}$	—
Bewijzen Coupons	$6\frac{3}{8}$	$6\frac{5}{16}$	$6\frac{3}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	$81\frac{1}{2}$	—	—
Dito . . . . » 4 »	—	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{3}{16}$	—
Dito 1847 . . . . » 2½ »	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$	—
BELGIE, Bank . . . . » 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » 2½ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 »	$98\frac{3}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . » 5 »	$39\frac{7}{8}$	$40\frac{1}{4}$	$40\frac{1}{16}$
Dito dito . . . . » 4 »	—	—	—
VENEZUELA, ... » 3½ »	—	—	—
MEXICO, ... » 5 »	$25\frac{1}{4}$	$26\frac{7}{16}$	—
AMERIKA, Bankactiën	$4\frac{7}{16}$	—	—

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. $99\frac{1}{4}$.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van L. G. LA LAU.